

centre for addictology

Psychiatric Clinic / 1st Medical Faculty
Charles University
Ke Karlovu 11 / 120 00 Prague 2 / Czech Republic
tel.: + 420 224 965 035 / fax: + 420 224 965 035
www.addictology.org / info@adiktologie.cz

Trestněprávní aspekty nedovoleného nakládání s konopím

Mgr. Hana Gajdošíková

XII. mezinárodní konference Společnosti pro návykové
nemoci CLS J.E.Purkyně

45. mezinárodní konference AT sekce Psychiatrické
společnosti CLS J.E.Purkyně

24. května 2006

Obsah

- základní platné právní předpisy
 - konopí v zákonu o návykových látkách
 - drogové delikty spojené s konopím
 - pojem a členění
 - statistická data
 - „konopné“ přestupky
 - „konopné“ drogové trestné činy
 - kazuistiky
 - návrh trestního zákoníku – nový režim nakládání s konopím
-

Základní platné právní předpisy

- zák.č. 140/1961 Sb., trestní zákon (TZ)
 - zák.č. 141/1961 Sb., trestní řád (TŘ)
 - zák.č. 218/2003, o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)
 - zák.č. 200/1990 Sb., o přestupcích
 - zák.č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
-

Pěstování konopí dle zákona o návykových látkách

- ❑ zákaz pěstovat druhy a odrůdy konopí (rod Cannabis), které mohou obsahovat více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů
-

Delikty

PŘESTUPKY

- = zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přešupek výslovně označeno zákonem o přešupcích nebo v jiném speciálním zákoně, nejde-li o správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin
- k odpovědnosti za přešupek postačí zavinění z **nedbalosti**
- odpovědnost (od 15 let)
- zánik odpovědnosti za přešupek (nelze projednat po uplynutí **1 roku** od spáchání přešupku, pokud pro tentýž skutek nebylo vedeno trestní řízení; amnestie)

TRESTNÉ ČINY

- = pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoně a jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je větší než nepatrný (**u mladistvých větší než malý**)
- k trestnosti činu je třeba **úmyslného** zavinění, nestanoví-li zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti
- trestní odpovědnost (od 15 let)

Přestupky

- přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi (§ 30 zák. o přestupcích)
 - umožnění neoprávněného požívání OPL osobě mladší 18 let, nejde-li o TC
 - sankce – napomenutí, pokuta do 5000 Kč, zákaz činnosti až 6 měsíců
 - neoprávněné přechovávání OPL v malém množství pro svoji potřebu
 - sankce – napomenutí, pokuta do 15.000 Kč, propadnutí věci
-

Trestné činy

- primární drogová kriminalita
(drogové trestné činy - § 187 až 188a TZ)
 - sekundární drogová kriminalita
 - trestné činy spáchané za účelem získání drog
 - trestné činy spáchané pod vlivem drog
 - trestné činy páchané na uživatelích drog
-

Primární drogová kriminalita

- § 187 TZ – nedovolené nakládání s OPL a přechovávání pro jiného
 - § 187a TZ - přechovávání OPL pro sebe
 - § 188 TZ – předmět k nedovolené výrobě OPL
 - § 188a TZ – šíření toxikomanie
-

Statistická data (stíhání dle údajů MV ČR)

Rok	187	187a	188	188a	Celkem
1998	1075	0	49	231	1355
1999	1436	98	42	177	1751
2000	1412	139	78	186	1815
2001	1525	166	80	181	1952
2002	1757	178	120	149	2204
2003	1828	232	125	110	2295
2004	1768	173	144	64	2149
2005	1852	184	120	53	2209

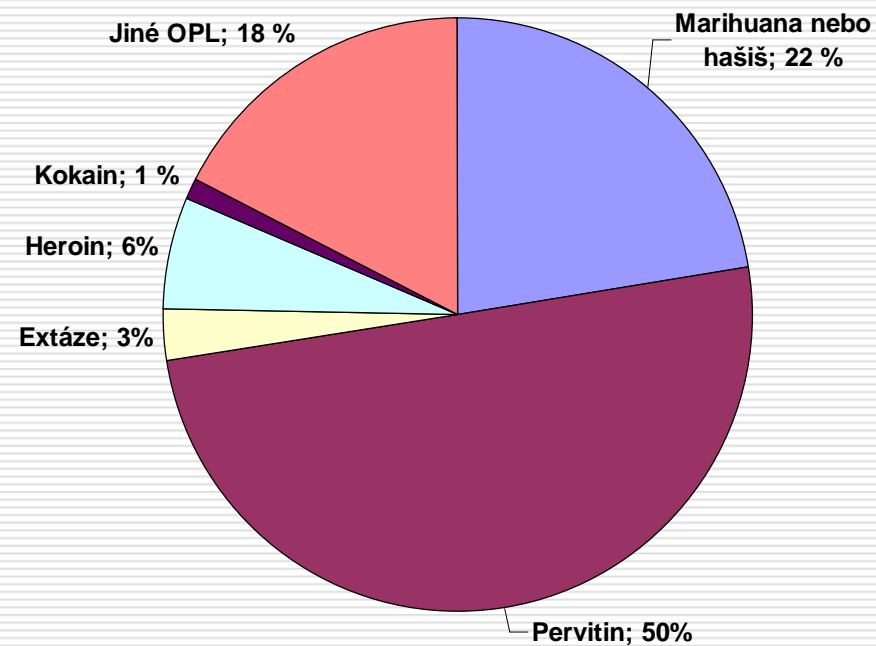
Statistická data

(obžalování a odsouzení dle statistik SZ a soudů)

Rok	187		187a		188		188a		Celkem	
	Obž.	Ods.	Obž.	Ods.	Obž.	Ods.	Obž.	Ods.	Obž.	Odst.
1998	1029	702	0	0	159	55	342	45	1530	802
1999	1102	765	115	26	119	38	429	70	1765	899
2000	1276	819	158	92	190	29	419	61	2043	1001
2001	1418	905	215	86	195	62	332	41	2160	1094
2002	1444	1007	206	103	223	58	374	48	2247	1216
2003	1708	1077	277	115	319	63	433	49	2737	1304
2004	1710	1146	217	121	363	64	299	45	2589	1376
2005	535	772	54	68	64	41	38	16	691	897

Obžalovaní dle druhu drogy (2005)

§	Konopí/Hašiš	
	Obžalováno	Podíl v %
187	114	75
187a	19	12
188	9	6
188a	11	7
Celkem	153	22

Druhy trestů

- trest odnětí svobody
(nepodmíněný nebo podmíněně odložený)
 - obecně prospěšné práce
 - ztráta čestných titulů a vyznamenání
 - zákaz činnosti
 - propadnutí majetku
 - peněžitý trest
 - propadnutí věci
 - vyhoštění
 - zákaz pobytu
 - výjimečné tresty
(TOS od 15 do 25 let nebo doživotí)
-

187 tr. zák.
nedovolené nakládání s OPL
a přechovávání pro jiného

- neoprávněná výroba (pěstování), dovoz, vývoz, provezení, nabízení, zprostředkování, prodej nebo jiný způsob opatření nebo přechovávání pro jiného:
 - OPL
 - přípravky obsahující OPL
 - prekursor
 - jed
-

187 tr. zák. nedovolené nakládání s OPL a přechovávání pro jiného

- odst. 1 (základní skutková podstata)
1 až 5 let
 - odst. 2 (organizovaná skupina; větší rozsah; na osobě mladší 18-ti let)
2 až 10 let
 - odst. 3 (prospěch 500 tis. Kč; na osobě mladší 15-ti let; těžká újma na zdraví)
8 až 12 let
 - odst. 4 (těžká újma na zdraví více osob, prospěch 5 mil. Kč; mezinárodní organizovaná skupina)
10 až 15 let
-

Kazuistika (§187, odst. 1)

- klient 26 let, soukromý podnikatel + klientka 26 let, zaměstnaná, netrestaní, uživatelé konopí
 - Středočeský kraj, projednáváno 2002 až 2003
 - stíhání pro TČ dle **§ 187, odst. 1** tr. zákona (**pěstování konopí + předání třetí osobě**, nalezeno v pronajatém domku, patrně na udání)
 - získání min. 1.798,54 g rostlinné hmoty, 775,84 g toxikomansky využitelný podíl, 1,2 až 3,4 % THC, celkem obsah 29,868 g THC
 - trestní příkaz - klient TOS 1 rok, ZD 3 r.; klientka TOS 1 rok, ZD 3 r., trest propadnutí věci
 - rozsudek oba - TOS 1 rok, ZD 22 m., trest propadnutí věci (odsouzení pouze za pěstování, nikoli předání, předání ve formě společného kouření v souvislosti se společným nákupem konopí se třetí osobou)
-

Kazuistika 5 (§ 187, odst. 1,2)

- ❑ klient, 51 let, netrestaný, neužívá legální ani nelegální drogy, zkušenost s konopím cca ve 20 letech
 - ❑ Jihočeský kraj, projednáváno 2002 až 2004
 - ❑ stíhání pro TČ dle **§ 187, odst. 1, 2 tr. zákona** (**pěstování konopí za účelem získání semen** jako potravinového doplňku, nalezeno na dvoře RD na udání)
 - ❑ 38 ks rostlin konopí, 119,249 g THC
 - ❑ 1. rozsudek – zproštěn obžaloby (§ 226, písm. b) tr. řádu – skutek není TČ), odvolání SZ, odvolací soud zrušil rozsudek a vrátil zpět soudu prvního stupně k novému projednání
 - ❑ 2. rozsudek – uznán vinný ze spáchání TČ dle § 187, odst. 1 (větší rozsah zde podstatně nezvyšuje nebezpečnost TČ pro společnost), TOS 5 m, ZD 12 m (využití institutu mimořádného snížení trestu), odvolání SZ i obhájce
 - ❑ odvolací soud zamítnul obě odvolání
-

187a tr. zák. přechovávání OPL pro sebe

- přechovávání bez povolení pro vlastní potřebu
 - tresty
 - odst. 1 (množství větší než malé):
0 až 2 roky nebo peněžitý trest
 - odst.2 (větší rozsah):
1 až 5 let
-

Množství větší než malé

Typ drogy	Závazný pokyn policejního prezidenta 12/1999	Pokyn nejvyšší státní zástupkyně 6/2000
THC	0,3 g 20 jointů (koncentrace cca 1,5 % v sušině o váze jointu 1 g)	0,3 10 jointů
metamfetamin	0,5 10 dávek	0,5 10 dávek
heroin	0,3 10 dávek	0,15 5 dávek
extáze	1 10 dávek	1 10 dávek
kokain	0,5 10 dávek	0,25 5 dávek

Kazuistika (§ 187, odst. 1)

- ❑ klient, 34 let, netrestaný, uživatel konopí
 - ❑ velká Praha, projednáváno 2004
 - ❑ stíhán pro TČ dle **§ 187a, odst. 1** tr. zák. (**držení konopí** v množství větším než malém, nalezeno na půdě rodinného domu, zřejmě na udání)
 - ❑ 27 ks rostlin konopí, celková hmotnost 2.052,80 g hrubé drtě, 1.601,18 g jemné drtě, obsah 0,9 % THC, celkem 36,293 g THC
 - ❑ podmíněně zastaveno usnesením okr. státního zástupce, ZD 18 měsíců
-

§ 188 tr. zák.
výroba a přechovávání předmětů
k nedovolené výrobě OPL

- výroba, opatření nebo přechovávání předmětu určeného k nedovolené výrobě pro sebe či pro jiného
 - OPL
 - přípravku obsahujícího OPL
 - jed
-

§ 188 tr. zák.
výroba a přechovávání předmětů
k nedovolené výrobě OPL

- odst. 1 (základní skutková podstata)
1 rok až 5 let nebo zákaz činnosti
nebo peněžitý trest nebo propadnutí
věci
 - odst. 2 (větší rozsah; na osobě
mladší 18 let; prospěch 500 tis. Kč)
2 až 10 let
-

§ 188a tr. zák. šíření toxikomanie

- svádění jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu, podporování ho v tom nebo podněcování či šíření zneužívání takových látek
-

§ 188a šíření toxikomanie

- odst. 1 (základní skutková podstata)
0 až 3 roky nebo zákaz činnosti nebo peněžitý trest
 - odst. 2
 - na osobě mladší 18-ti let
 - **od 1.7.2002** v odst. 2 navíc písm. b):
spáchání tohoto tr. činu tiskem, filmem,
rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou
počítačovou sítí apod.
- 1 až 5 let**
-

Rekodifikace v oblasti trestního práva

- návrh nového trestního zákoníku
 - schválen ve 3. čtení Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR (30.11.2005)
 - zamítnut Senátem (8.2.2006)
 - Poslanecká sněmovna znovu nepřijala (21.3.2006)
 - drogové delikty § 261 až 266 návrhu tr. zákoníku
 - navrhovaná účinnost od 1.1.2007 (nyní se předpokládá nejdříve od 1.1.2008, bude-li přijat po volbách)
-

Navrhované změny v souvislosti s držením drog pro vlastní potřebu a pěstováním konopí

- § 262 – Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu
 - § 263 – Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku
-

§ 262 návrhu tr. zákoníku Přechovávání OPL a jedu

- odst. 1 – přechovávání konopí, pryskyřice z konopí nebo psychotr. látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol nebo THC v množství větším než malém
0 až jeden rok, propadnutí věci nebo zákaz činnosti
 - odst. 2 – přechovávání jiné OPL v množství větším než malém
0 až 2 roky, propadnutí věci nebo zákaz činnosti
 - odst. 3 - větší rozsah
6 měsíců až 5 let nebo peněžitý trest
-

§ 263 návrhu tr. zákoníku

Nedovolené pěstování rostlin obsahujících OPL

- ❑ odst. 1 – pěstování konopí v množství větším než malém
0 až 6 měsíců, propadnutí věci nebo peněžitý trest
 - ❑ odst. 2 - pěstování houby nebo jiné rostliny v množství větším než malém
0 až 1 rok, propadnutí věci nebo peněžitý trest
 - ❑ odst. 3 - větší rozsah
0 až 3 roky
 - ❑ odst. 4 - značný rozsah
6 měsíců až 5 let
-

Specifikace množství drog dle návrhu tr. zákoníku

□ § 266

- odkaz na definici OPL zvl. zákonem
 - zmocnění vlády k vydání nařízení
 - množství větší než malé, větší rozsah, značný rozsah, velký rozsah OPL, prekursorů, pomocných látek
 - stanovení, které rostliny nebo houby se považují za rostliny dle § 263 a jaké množství je větší než malé, větší rozsah a značný rozsah dle § 263
-

Díky za pozornost!

gajdosikova@adiktologie.cz
